

RUŽOVÝ OKTÓBER: Spojme sily v boji proti rakovine prsníka!

Ružový október je medzinárodná kampaň, ktorá je zameraná na osvetu, vzdelávanie a zvyšovanie povedomia o rakovine prsníka, vrátane podpory všetkých žien, ktoré čelia tomuto onkologickému ochoreniu.

V rámci Ružového októbra má špeciálny význam 15.október, známy ako Breast Health Day. Tento deň je zameraný na podporu zdravia prsníkov a motiváciu žien k prevencii a skriningovej mamografii, ktorá môže významne prispieť k včasnému odhaleniu ochorenia a zvýšenej kvalite života. Trnavská univerzita v Trnave spoločne s patientskou organizáciou Ružová stužka n. f. dňa 15.10. organizujú na pôde Trnavskej univerzity v Trnave už 4. ročník verejno-vzdelávacieho podujatia pod názvom „Breast Health Day – Zdravý životný štýl a OnkoKontrola pre zdravé prsia“, do ktorého sa zapoja študenti a pedagógovia Trnavskej univerzity v Trnave, Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce (FZaSP TU). Pacientky z Ružovej stužky spolu so študentami FZaSP TU budú účastníkov podujatia učiť samovyšetrenie prsníkov na fantómoch prsníkov a vzdelávať o správnej životospráve žien. Akcia prebieha s podporou Národného onkologického inštitútu (NOI) s cieľom podpory zdravého životného štýlu a OnkoKontroly (<https://www.onkokontrola.sk/>).

Súčasťou kampane je aj symbolické vysvietenie známych budov a pamätihodnosti na ružovo, čo predstavuje vizuálnu pripomienku spoločenského významu prevencie, čím povzbudzuje ženy k pravidelnému samovyšetreniu prsníkov, OnkoKontrolu (skriningovej mamografii) a zvyšovaniu informovanosti o rakovine prsníka. Do kampane Ružový október sa zapojilo aj mesto Trnava vysvietením mestskej radnice na ružovo a Trnavská univerzita vysvietením svojej budovy.

O význame danej problematiky informovala Martina Horváthová a Zuzana Bárdyová z FZaSP TU, ktoré zároveň aktívne participujú na činnostiach súvisiacich s organizovaným mamografickým skriningom na Slovensku.

„Mamografické vyšetrenie predstavuje kľúčový nástroj v boji proti rakovine prsníka a pravidelná účasť žien na skriningu významne prispieva k včasnému odhaleniu nádorového ochorenia, čím sa zvyšuje šanca na úspešnosť liečby,“ vysvetľuje Alena Kállayová, správkyňa Ružovej stužky n.f. a dodáva: *„Nárok na skriningovú mamografiu má každý rok približne 360tisíc žien vo veku 50-69 rokov, pričom účasť žien na skriningovej mamografii je v Slovenskej republike veľmi nízka. V roku 2023 bolo celkové pokrytie mamografickým skriningom len 32,2%.“*

„Národný Onkologický Inštitút ako odborná, edukačná platforma v rámci rôznych edukačných aktivít pre laickú ale aj odbornú verejnosť počas Ružového októbra zdôrazňuje význam skriningovej mamografie ako najúčinnnejšej formy včasného záchytu karcinómu prsníka. Poukazujeme na to, ako veľmi je dôležité ženám zabezpečiť čo najjednoduchší prístup ku kvalitnej skriningovej mamografii všade na Slovensku. Spolu s MZ SR a odbornými spoločnosťami sa aj legislatívnymi úpravami snažíme nastaviť fungujúci, efektívny skriningový program.“ vysvetlila Jana Trautenberger Ricová, riaditeľka Národného onkologického inštitútu a koordinátorka onkologických skriningov.

Nízku účasť žien na mamografickom skríningu v Trnavskom kraji potvrdzuje aj Zuzana Bárdyová z FZaSP TU, ktorá zároveň pracuje ako analytik pre mamografický skríning NOI: „Účasť žien na mamografickom skríningu v Trnavskom kraji je na rovnako nízkej úrovni ako v celej krajine a nedosahuje ani 35%. Pritom v Trnavskom kraji, konkrétne v Trnave, sa nachádzajú dve preverené skríningové mamografické pracoviská. Tieto pracoviská pracujú promptne, efektívne a zabezpečujú komplexný manažment ženy. V roku 2023 bolo na týchto dvoch mamografických pracoviskách skríningovou mamografiou vyšetrených 7 613 žien vo veku 50-69 rokov, čo predstavuje približne 20% cieľovej populácie žien Trnavského kraja. Napriek tomu, že dostupnosť preverených skríningových mamografických pracovísk je pre ženy v Trnavskom kraji na veľmi dobrej úrovni, účasť žien na skríningovej mamografii zostáva alarmujúco nízka. Tento nízky trend poukazuje na potrebu posilnenia informačných kampaní a motivácie žien s cieľom zabezpečiť, aby každá žena absolvovala toto dôležité vyšetrenie prsníkov“.

„Keďže počet novodiagnostikovaných žien s rakovinou prsníka každoročne narastá, práve osveta a informovanosť predstavuje základný pilier v prevencii tohto ochorenia. Preto sa FZaSP TU aktívne zapája do aktivít zameraných na vzdelávanie v oblasti zdravého životného štýlu a prevencie onkologických ochorení.“ uviedla Martina Horváthová, vedúca Katedry LVMvZ a predseda pracovnej skupiny MZ SR zameranej na zabezpečenie kvality na mamografických pracoviskách a zároveň zdôraznila, že: „Som veľmi potešená, že študenti FZaSP neostávajú ľahostajní k tejto problematike a aktívne sa zapájajú do aktivít organizovaných FZaSP, čím spoločne naplníme poslanie fakulty a univerzity, ako sú altruizmus a spoločné dobro.“

Zoznam 23 preverených skríningových mamografických pracovísk, na ktorých môže žena absolvovať skríningovú mamografiu je zverejnený na webovej stránke MZSR <https://www.health.gov.sk/Clanok?dops-zamerana-na-zabezpecenie-kvality-namamografickych-preventivnych-a-diagnostickych-pracoviskach>